

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 22 Ιουνίου 2021
(OR. en)

10041/21

**Διοργανικός φάκελος:
2018/0210 (COD)**

**PECHE 213
CADREFIN 307
CODEC 938**

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	18 Ιουνίου 2021
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2021) 311 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ σύμφωνα με το άρθρο 294 παράγραφος 6 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη θέση του Συμβουλίου για την έκδοση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2021) 311 final.

συνημμ.: COM(2021) 311 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 18.6.2021
COM(2021) 311 final

2018/210 (COD)

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

**σύμφωνα με το άρθρο 294 παράγραφος 6 της Συνθήκης για τη λειτουργία της
Ευρωπαϊκής Ένωσης**

σχετικά με τη

**θέση του Συμβουλίου για την έκδοση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και
του Συμβουλίου σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και
Υδατοκαλλιέργειας**

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

**σύμφωνα με το άρθρο 294 παράγραφος 6 της Συνθήκης για τη λειτουργία της
Ευρωπαϊκής Ένωσης**

σχετικά με τη

**θέση του Συμβουλίου για την έκδοση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και
του Συμβουλίου σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και
Υδατοκαλλιέργειας**

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ημερομηνία διαβίβασης της πρότασης από την Επιτροπή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο: 12 Ιουνίου 2018

[έγγραφο COM(2018) 390 final — 2018/0210 (COD)]

Ημερομηνία γνωμοδότησης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής: 12 Δεκεμβρίου 2018

Ημερομηνία γνωμοδότησης της Επιτροπής των Περιφερειών: 9 Οκτωβρίου 2018

Ημερομηνία της θέσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση: 4 Απριλίου 2019

Ημερομηνία διαβίβασης της τροποποιημένης πρότασης: Άνευ αντικειμένου.

Ημερομηνία της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση: 14 Ιουνίου 2021

2. ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η παρούσα πρόταση αποτελεί μέρος της δέσμης μέτρων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) μετά το 2020, την οποία πρότεινε η Επιτροπή τον Μάιο του 2018. Αποσκοπεί στη στήριξη της επίτευξης των στόχων της κοινής αλιευτικής πολιτικής και των πολιτικών της ΕΕ για τη θάλασσα και τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών. Η Επιτροπή πρότεινε προϋπολογισμό ύψους 6,14 δισ. EUR.

3. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η πρόταση του Συμβουλίου, όπως εγκρίθηκε σε πρώτη ανάγνωση, συνάδει πλήρως με την πολιτική συμφωνία που επιτεύχθηκε μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στις 4 Δεκεμβρίου 2020.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η πολιτική συμφωνία συνάδει συνολικά με τον στόχο της μεγιστοποίησης της προστιθέμενης αξίας της ΕΕ και με τις προτεραιότητες της ΕΕ στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, της ψηφιακής μετάβασης και της ανθεκτικότητας.

Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι η πολιτική συμφωνία είναι συνολικά ισορροπημένη και περιέχει τις απαραίτητες διασφαλίσεις για την αποτροπή της εισαγωγής επιδοτήσεων στον τομέα της αλιείας που μπορούν να θεωρηθούν επιζήμιες όσον αφορά τη βιωσιμότητα. Η Επιτροπή πιστεύει ότι η πολιτική συμφωνία συνάδει με:

- τις βασικές αρχές της βιώσιμης αλιείας στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής·
- τη δέσμευση της ΕΕ στο πλαίσιο του στόχου βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) 14.6 των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη των επιδοτήσεων στον τομέα της αλιείας, οι οποίες συμβάλλουν στην πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα και την υπεραλίευση· και
- τη θέση της ΕΕ στις συζητήσεις σε εξέλιξη σχετικά με τις επιδοτήσεις στον τομέα της αλιείας που διεξάγονται στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή υποστηρίζει την πολιτική συμφωνία.

Τα κύρια σημεία της εν λόγω συμφωνίας είναι τα ακόλουθα:

- *Η ονομασία του ταμείου άλλαξε σε «Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας» (ΕΤΘΑΥ).*

Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο νέος τίτλος αντικατοπτρίζει το πεδίο εφαρμογής του ταμείου.

- *Κατανομή χρηματοδοτικών πόρων*

- Μείωση των κονδυλίων που τελούν υπό άμεση διαχείριση κατά 32 εκατ. EUR, λόγω της μείωσης του συνολικού προϋπολογισμού του ΕΤΘΑΥ κατά 32 εκατ. EUR στο πλαίσιο του ΠΔΠ.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτή η πολύ περιορισμένη περικοπή δεν θα υπονομεύσει τη στήριξη, στο πλαίσιο της άμεσης διαχείρισης, ειδικότερα της θαλάσσιας πολιτικής και του θεματολογίου για τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών. Ταυτόχρονα, η περικοπή αυτή διατηρεί σημαντικά κονδύλια για τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης για την αντιμετώπιση των αναγκών του οικείου τομέα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και για την επίτευξη των στόχων για το κλίμα και το περιβάλλον.

- Μείωση του ανώτατου ορίου για την τεχνική βοήθεια της Επιτροπής από 1,7 % σε 1,5 % του συνολικού προϋπολογισμού.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι, ακόμη και αν η μείωση αυτή περιορίσει την ικανότητά της να συνδράμει τα κράτη μέλη στη διαδικασία προγραμματισμού, δεν θα υπονομεύσει τα βασικά καθήκοντα που υποστηρίζονται από την τεχνική βοήθεια.

- Ανώτατο όριο 15 % για κάθε εθνική πίστωση για την υλοποίηση πέντε μέτρων τα οποία αφορούν τον στόλο (δηλαδή αύξηση της ολικής χωρητικότητας, αντικατάσταση κινητήρα, πρώτη απόκτηση μεταχειρισμένου σκάφους από νέους αλιείς, οριστική παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων και προσωρινή παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων).

Στην πρόταση της Επιτροπής, το ανώτατο όριο ήταν 10 %, αλλά μόνο για την οριστική και την προσωρινή παύση. Ωστόσο, δεδομένου ότι η φύση των άλλων μέτρων έχει αλλάξει, η Επιτροπή ζήτησε να συμπεριληφθούν στο πεδίο εφαρμογής του ανώτατου ορίου. Αυτά τα πέντε μέτρα αφορούν μεμονωμένες επενδύσεις ή αντισταθμίσεις και, ως εκ τούτου, δεν έχουν υψηλή προστιθέμενη αξία. Μολονότι η Επιτροπή θα προτιμούσε ανώτατο όριο 10 % και για τα πέντε μέτρα που αφορούν τον στόλο προκειμένου να διασφαλιστεί η μέγιστη προστιθέμενη αξία των κονδυλίων της ΕΕ, θεωρεί ότι αυτό το ανώτατο όριο του 15 % εξακολουθεί να διασφαλίζει ότι η στήριξη των μέτρων για τον στόλο δεν θα βλάψει τις βασικές προτεραιότητες του ΕΤΘΑΥ (π.χ. βιώσιμη αλιεία, έλεγχος της αλιείας, συλλογή επιστημονικών δεδομένων για τη στήριξη της διαχείρισης της αλιείας, καινοτομία, συλλογική οργάνωση του τομέα ή τοπική ανάπτυξη). Αυτό το ανώτατο όριο αποτρέπει επίσης τη δημιουργία τεχνητής προσφοράς επιδοτήσεων, η οποία θα δημιουργούσε τη δική της ζήτηση και, κατά συνέπεια, θα προκαλούσε στρέβλωση της αγοράς.

- Αύξηση του ανώτατου ορίου για την αντιστάθμιση του πρόσθετου κόστους στις εξόχως απόκεντρες περιοχές από 50 % σε 60 % των κονδυλίων που προορίζονται για τις εν λόγω περιοχές, με δυνατότητα περαιτέρω αύξησης κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, εάν αυτό αιτιολογείται δεόντως από τα κράτη μέλη στο πρόγραμμά τους.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η αύξηση αυτή διατηρεί ένα εύλογο μερίδιο για τις διαρθρωτικές επενδύσεις. Η Επιτροπή θα εξετάσει προσεκτικά αν οποιαδήποτε αιτήματα των κρατών μελών για χρήση των πρόσθετων 10 ποσοστιαίων μονάδων δικαιολογούνται με βάση κάποια πραγματική ανάγκη.

- *Εναρμόνιση της συνολικής διάρθρωσης του ταμείου με τη λογική των άλλων ταμείων που καλύπτονται από τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων (συγκεκριμένα, αντικατάσταση των «τομέων στήριξης» από «ειδικό στόχο»).*

Η εναρμόνιση αυτή δεν επηρεάζει την ουσία. Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτή η νέα διάρθρωση επέφερε πραγματική απλούστευση, η οποία περιορίζει τον αριθμό των επιτρεπόμενων παρεκκλίσεων για το ΕΤΘΑΥ στον κανονισμό περί κοινών διατάξεων και θα διευκολύνει τον προγραμματισμό των κρατών μελών.

- *Δημιουργία νέου μέτρου για την αύξηση του όγκου (που ποσοτικοποιείται ως «ολική χωρητικότητα») των αλιευτικών σκαφών με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας, των συνθηκών εργασίας ή της ενεργειακής απόδοσης.*

Η Επιτροπή σημειώνει ότι το μέτρο αυτό δεν περιλαμβανόταν στην πρότασή της και ότι επιτρέπει την αύξηση της ονομαστικής αλιευτικής ικανότητας ενός σκάφους, αλλά θεωρεί ότι υπάρχουν επαρκείς διασφαλίσεις ώστε να αποφευχθεί η αύξηση της αλιευτικής ικανότητας του σκάφους.

- Μόνο η παράμετρος της αλιευτικής ικανότητας που αφορά την «ολική χωρητικότητα» μπορεί να αυξηθεί και όχι η παράμετρος της ισχύος.

- Η αύξηση της ολικής χωρητικότητας είναι επιλέξιμη μόνο για τμήματα του στόλου στα οποία δεν υπάρχει πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα. Η αύξηση αυτή πρέπει να αντισταθμίζεται από την προηγούμενη απόσυρση τουλάχιστον του ίδιου επιπέδου ολικής χωρητικότητας στο ίδιο τμήμα του στόλου ή σε τμήμα του εθνικού στόλου στο οποίο υπάρχει πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα, κατά τρόπο ώστε να μην αυξάνει τη συνολική αλιευτική ικανότητα του στόλου. Πρόκειται για αυστηρότερη προϋπόθεση από το γενικό «σύστημα εισόδου-εξόδου» της ΕΕ, το οποίο απλώς προβλέπει ότι η είσοδος αλιευτικής ικανότητας πρέπει να αντισταθμίζεται με αντίστοιχη έξοδο από οποιοδήποτε τμήμα του στόλου.
- Η αύξηση της ολικής χωρητικότητας πρέπει να δικαιολογείται από τη βελτίωση της ασφάλειας, των συνθηκών εργασίας ή της ενεργειακής απόδοσης. Ως εκ τούτου, το άρθρο περιλαμβάνει εξαντλητικό κατάλογο επιλέξιμων δραστηριοτήτων ο οποίος συνδέει την αύξηση της ολικής χωρητικότητας με την επακόλουθη προσθήκη εγκατάστασης ή εξοπλισμού που βελτιώνει την ασφάλεια, τις συνθήκες εργασίας ή την ενεργειακή απόδοση, ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν υποστηρίζονται επιβλαβείς δραστηριότητες.
- Μόνο σκάφη μήκους έως 24 μέτρα και ηλικίας τουλάχιστον 10 ετών είναι επιλέξιμα, έτσι ώστε το μέτρο να εστιάζει σε σκάφη που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη.

Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι το μέτρο αυτό δεν συνιστά επιζήμια επιδότηση, δεδομένου ότι δεν συμβάλλει στην υπεραλίευση ή σε πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα.

- *Τροποποίηση ορισμένων όρων στήριξης για την αντικατάσταση κινητήρων αλιευτικών σκαφών (δηλ. επέκταση της επιλεξιμότητας σε σκάφη μήκους άνω των 12 μέτρων, έως τα 24 μέτρα· νέα απαίτηση για μείωση κατά 20 % των εκπομπών CO₂ για σκάφη μεταξύ 12 μέτρων και 24 μέτρων).*

Η Επιτροπή επισημαίνει τρεις προϋποθέσεις που αποτρέπουν πιθανές επιβλαβείς επιπτώσεις:

- διατίθεται στήριξη μόνο σε τμήματα του στόλου στα οποία δεν υπάρχει πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα·
- ο νέος κινητήρας δεν πρέπει να έχει ισχύ μεγαλύτερη από την ισχύ του κινητήρα που αντικαθίσταται·
- ο νέος κινητήρας πρέπει να υποβάλλεται σε φυσικό έλεγχο, ώστε να διασφαλίζεται ότι η πραγματική ισχύς του αντιστοιχεί στην ισχύ που έχει δηλωθεί.

Η επέκταση της στήριξης σε σκάφη έως 24 μέτρα αποτελεί παράταση μέτρων που ίσχυαν κατά την περίοδο 2014-2020. Η Επιτροπή πιστεύει ότι η νέα απαίτηση για μείωση των εκπομπών CO₂ θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για κλιματική ουδετερότητα. Η Επιτροπή θα εξουσιοδοτηθεί να προσδιορίσει ορισμένες πτυχές της μεθοδολογίας για τη μέτρηση αυτής της μείωσης και θα διασφαλίσει ότι η μεθοδολογία αυτή δεν επιφέρει επιβάρυνση για τα κράτη μέλη και τους δικαιούχους.

- *Τροποποίηση ορισμένων όρων της στήριξης που παρέχεται για την πρώτη απόκτηση μεταχειρισμένου σκάφους από νέους αλιείς (δηλ. επέκταση της επιλεξιμότητας σε*

σκάφη μήκους άνω των 12 μέτρων, έως τα 24 μέτρα: επιλεξιμότητα της μερικής απόκτησης του σκάφους, με κατοχή ποσοστού τουλάχιστον 33 % από τον νέο αλιέα).

Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η στήριξη αυτή αποτελεί ένα καθεστώς εκκίνησης για νέους αλιείς το οποίο αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανανέωσης των γενεών. Δεν είναι το ίδιο με την ανανέωση του στόλου, διότι η στήριξη χορηγείται μόνο για την πρώτη απόκτηση μεταχειρισμένου σκάφους από νέο αλιέα (δηλαδή ηλικίας κάτω των 40 ετών).

Η Επιτροπή επισημαίνει δύο προϋποθέσεις που αποτρέπουν πιθανές επιβλαβείς επιπτώσεις:

- διατίθεται στήριξη μόνο σε τμήματα του στόλου στα οποία δεν υπάρχει πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα·
- το σκάφος πρέπει να είναι μεταχειρισμένο (δηλαδή να είναι νηολογημένο για τουλάχιστον 3 έτη στην περίπτωση σκαφών μικρής κλίμακας και για τουλάχιστον 5 έτη στην περίπτωση άλλων σκαφών).

Η επέκταση της στήριξης σε σκάφη έως 24 μέτρα αποτελεί παράταση μέτρων που ίσχυαν κατά την περίοδο 2014-2020.

Η Επιτροπή πιστεύει επίσης ότι η νέα δυνατότητα στήριξης της μερικής απόκτησης ενός σκάφους θα διευκολύνει τη μεταβατική ανανέωση των γενεών, για παράδειγμα εντός μιας οικογενειακής επιχείρησης. Η προϋπόθεση κατοχής ελάχιστου ποσοστού 33 % θα διασφαλίσει ότι ο νέος αλιέας συμμετέχει πραγματικά στη λειτουργία του σκάφους, έτσι ώστε να μειώνεται η πιθανότητα τυχόν καταχρήσεων, όπως της «ιδιοκτησίας στα χαρτιά».

- *Κατάργηση του υποχρεωτικού μηχανισμού εφαρμογής βάσει αποτελεσμάτων που προτείνεται για την οριστική παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων («χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες»).* Συνεπώς, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να επιλέξουν *οποιονδήποτε από τους μηχανισμούς εφαρμογής που προβλέπονται στον κανονισμό περί κοινών διατάξεων.*

Μολονότι η Επιτροπή εκφράζει τη λύπη της για την κατάργηση αυτού του υποχρεωτικού μηχανισμού βάσει αποτελεσμάτων, πιστεύει ότι η οριστική παύση συμβάλλει στην εξάλειψη της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας για τους ακόλουθους λόγους:

- πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στα σχέδια δράσης που πρέπει να καταρτίσουν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την κοινή αλιευτική πολιτική, για την ευθυγράμμιση της αλιευτικής ικανότητας του στόλου με τους διαθέσιμους πόρους στα τμήματα του στόλου στα οποία υπάρχει πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα·
- η αλιευτική ικανότητα των σκαφών που διαλύονται δεν μπορεί να αντικατασταθεί·
- ο δικαιούχος δεν μπορεί να νηολογήσει νέο σκάφος εντός 5 ετών από τη λήψη της ενίσχυσης.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το μέτρο αυτό δεν αποτελεί επιζήμια επιδότηση, δεδομένου ότι θα μειώσει μόνιμα τη συνολική αλιευτική ικανότητα του στόλου και, ως εκ τούτου, θα μειώσει την πίεση που ασκεί η αλιεία στους θαλάσσιους βιολογικούς πόρους.

- *Μετατροπή της «έκτακτης παύσης των αλιευτικών δραστηριοτήτων» (δηλαδή ενός καθεστώτος αντιστάθμισης για την άμβλυνση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων απρόβλεπτων και σημαντικών απαγορεύσεων αλιείας) σε «προσωρινή παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων» (δηλαδή ένα καθεστώς αντιστάθμισης που θα συνοδεύει την εφαρμογή μέτρων διατήρησης και προσωρινών μειώσεων των αλιευτικών προσπαθειών, βάσει επιστημονικών γνωμοδοτήσεων). Παράταση της μέγιστης διάρκειας της αντιστάθμισης από 6 μήνες σε 12 μήνες ανά σκάφος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού.*

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το καθεστώς αυτό είναι αυστηρότερο από το καθεστώς της περιόδου 2014-2020, διότι κάθε αντιστάθμιση που παρέχεται για μέτρο διατήρησης πρέπει i) να είναι δικαιολογημένη με βάση επιστημονικές γνωμοδοτήσεις και ii) να συμβάλλει στη μείωση των αλιευτικών προσπαθειών. Παρόλο που η μέγιστη διάρκεια του καθεστώτος αντιστάθμισης παρατάθηκε από 6 σε 12 μήνες, οι όροι αυτοί διασφαλίζουν ότι η προσωρινή παύση συμβάλλει στη λήψη μέτρων διατήρησης.

Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι το καθεστώς αυτό είναι αυστηρότερο από το καθεστώς της περιόδου 2014-2020 όσον αφορά τις συμφωνίες σύμπραξης βιώσιμης αλιείας (ΣΣΒΑ). Πράγματι, δεν είναι πλέον δυνατή η χορήγηση αντιστάθμισης για τη μη ανανέωση μιας ΣΣΒΑ, αλλά μόνο για τη διακοπή της εφαρμογής της λόγω ανωτέρας βίας.

- *Διαθεσιμότητα άμεσων επιχορηγήσεων για παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια και για μικρομεσαίες επιχειρήσεις στον τομέα της μεταποίησης.*

Η Επιτροπή εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η πολιτική συμφωνία δεν διατήρησε την πρόταση για υποχρεωτικά χρηματοδοτικά μέσα (π.χ. κρατικά δάνεια ή εγγυήσεις) για παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια και για επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης, με αποτέλεσμα τη μεταφορά των κανόνων της περιόδου 2014-2020 (δηλ. υποχρεωτικά χρηματοδοτικά μέσα μόνο για μεγάλες εταιρείες στον τομέα της μεταποίησης). Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν τις δυνατότητες των χρηματοδοτικών μέσων, από την άποψη τόσο της απλούστευσης όσο και της μόχλευσης επενδύσεων.

- *Δημιουργία καθεστώτος αντιστάθμισης για την αντιμετώπιση έκτακτων κρίσεων που προκαλούν διαταραχές στην αγορά. Η επιλεξιμότητα αυτών των καθεστώτων αντιστάθμισης μπορεί να ενεργοποιηθεί μόνο με απόφαση της Επιτροπής που καθορίζει την κατάσταση της διαταραχής της αγοράς.*

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της όσον αφορά αυτό το καθεστώς αντιμετώπισης κρίσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας COVID-19 και άλλων πιθανών μελλοντικών κρίσεων. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το πεδίο εφαρμογής του βασίζεται στα μέτρα για τη νόσο COVID-19, τα οποία έληξαν στο τέλος του 2020:

- αποζημίωση για οικονομικές ζημιές μεμονωμένων αλιέων, υδατοκαλλιεργητών και επιχειρήσεων του τομέα μεταποίησης·
- αντιστάθμιση σε οργανώσεις παραγωγών, ώστε να είναι σε θέση να διαχειριστούν τον μηχανισμό αποθεματοποίησης της κοινής οργάνωσης αγοράς (δηλαδή προσωρινή συλλογική αποθήκευση προϊόντων, προκειμένου να περιοριστεί η προσφορά ως μέσο για την αύξηση των τιμών).

Ειδικότερα, η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτό το καθεστώς θα πρέπει να ενεργοποιείται μόνο σε περίπτωση « σημαντικής διατάραξης των αγορών λόγω έκτακτων συμβάντων» και με απόφαση της Επιτροπής, για τρεις λόγους:

- (1) για να περιορίζεται η χρήση του σε σοβαρές κρίσεις·
 - (2) για να διασφαλίζεται η δυνατότητα ταχείας χορήγησης της αντιστάθμισης (πράγματι, για μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη ή μια εκτελεστική πράξη στο πλαίσιο διαδικασίας επιτροπής θα απαιτούνταν αρκετές εβδομάδες, αν όχι μήνες)·
 - (3) για να διασφαλίζονται ισότιμοι όροι ανταγωνισμού σε όλα τα κράτη μέλη.
- *Διατήρηση της αρχής σύμφωνα με την οποία οι επενδύσεις επί του σκάφους είναι επιλέξιμες μόνον εφόσον υπερβαίνουν τις νομικές απαιτήσεις της ΕΕ. Ωστόσο, οι επενδύσεις για τη συμμόρφωση με εθνικές νομικές απαιτήσεις καθίστανται επιλέξιμες, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων επί του σκάφους που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση με απαιτήσεις που επιβάλλει ένα κράτος μέλος για την εφαρμογή των προαιρετικών διατάξεων της οδηγίας (ΕΕ) 2017/159 σχετικά με τις συνθήκες εργασίας επί του σκάφους.*

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η δημόσια στήριξη πρέπει να ενθαρρύνει συμπεριφορές που υπερβαίνουν τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και, ως εκ τούτου, οι επενδύσεις επί του σκάφους (π.χ. για εξοπλισμό αλιείας ή ασφάλειας) πρέπει να παράγουν προστιθέμενη αξία. Ωστόσο, οι επενδύσεις που συμμορφώνονται με τις εθνικές απαιτήσεις μπορούν να είναι επιλέξιμες, προκειμένου να ενθαρρύνονται τα κράτη μέλη να επιδεικνύουν μεγαλύτερη φιλοδοξία σε σύγκριση με τη νομοθεσία της ΕΕ. Η Επιτροπή εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για την ειδική παρέκκλιση από τον εν λόγω κανόνα η οποία αφορά τις επενδύσεις επί του σκάφους που σχετίζονται με τον έλεγχο και την παρακολούθηση (βλ. επόμενο σημείο).

- *Επιλεξιμότητα όλων των αλιευτικών σκαφών για τη λήψη στήριξης για υποχρεωτικά ηλεκτρονικά συστήματα αναφοράς (μόνο σκάφη μικρής κλίμακας στην πρόταση της Επιτροπής).*

Η Επιτροπή πιστεύει ότι ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων εργαλείων ελέγχου και η χρήση νέων τεχνολογιών παρακολούθησης έχει καίρια σημασία για την καλλιέργεια νοοτροπίας συμμόρφωσης στον τομέα. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για την επιλεξιμότητα αυτών των επενδύσεων, παρά το γεγονός ότι δεν υπερβαίνουν τις νομικές απαιτήσεις.

- *Επιλεξιμότητα της κατασκευής νέων τόπων εκφόρτωσης (αλλά όχι νέων λιμένων).*

Η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν δικαιολογείται από οικονομική άποψη η επιλεξιμότητα της κατασκευής νέων λιμένων για στήριξη, πράξη η οποία είναι επίσης υπερβολικά δαπανηρή για να καλυφθεί από ένα τόσο μικρό ταμείο. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι ο εκσυγχρονισμός υφιστάμενων λιμένων είναι επιλέξιμος, ακόμη και με υψηλότερο ποσοστό δημόσιας ενίσχυσης στην περίπτωση επενδύσεων που σχετίζονται με την εφαρμογή της υποχρέωσης εκφόρτωσης. Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι τόποι εκφόρτωσης δεν είναι το ίδιο με τους λιμένες, δεδομένου ότι χρησιμοποιούνται κυρίως για εκφορτώσεις σκαφών παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας. Επομένως, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η στήριξη για νέους τόπους εκφόρτωσης μπορεί να είναι δικαιολογημένη.

- *Ενιαίο μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης 70 %, αντί ειδικού ποσοστού για κάθε ειδικό στόχο. Μόνη εξαίρεση αποτελεί το ποσοστό 100 % για την αντιστάθμιση του πρόσθετου κόστους σε εξόχως απόκεντρες περιοχές, όπως και στην αρχική πρόταση.*

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για αυτό το ενιαίο μέγιστο ποσοστό και σημειώνει ότι, με εξαίρεση την οριστική και την προσωρινή παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων (50 % στην πρόταση), το ποσοστό έχει μειωθεί σε σύγκριση με την αρχική πρόταση (η οποία προέβλεπε ποσοστό μεταξύ 75 % και 100 % για όλους τους άλλους ειδικούς στόχους). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τη συνολική αυτή μείωση του μεριδίου της ΕΕ, η οποία έχει ως αποτέλεσμα μια πιο ισορροπημένη συγχρηματοδότηση μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών.

- *Αύξηση της μέγιστης έντασης της δημόσιας ενίσχυσης από 30 % σε 40 % για ορισμένα μέτρα που αφορούν τον στόλο (δηλαδή αύξηση της ολικής χωρητικότητας, αντικατάσταση κινητήρα, πρώτη απόκτηση μεταχειρισμένου σκάφους από νέους αλιείς). Αύξηση άλλων ποσοστών έντασης ενίσχυσης έως 100 % για άλλες περιπτώσεις, παραδείγματος χάριν για περιπτώσεις που συνδέονται με την καινοτομία, με συλλογικά οφέλη και με συλλογικούς δικαιούχους.*

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ποσοστό της δημόσιας ενίσχυσης θα πρέπει να εξαρτάται από το είδος της πράξης ή του δικαιούχου. Υψηλότερα ποσοστά που υπερβαίνουν τον κανόνα του 50 % θα πρέπει να δικαιολογούνται από κάποια ανεπάρκεια της αγοράς, υψηλή προστιθέμενη αξία ή συλλογικό όφελος. Η Επιτροπή πιστεύει ότι οι όροι που περιλαμβάνονται στην πολιτική συμφωνία ανταποκρίνονται στο αίτημα αυτό, ειδικότερα το ποσοστό 100 % για τα σκάφη παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας —το οποίο αποτελεί το κύριο μέρος της προτιμησιακής μεταχείρισης σκαφών μικρής κλίμακας— και η δυνατότητα εφαρμογής ποσοστού 100 %, εάν η πράξη συνδυάζει συλλογικό συμφέρον, συλλογικό δικαιούχο και καινοτόμα χαρακτηριστικά. Η Επιτροπή εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για το χαμηλότερο ποσοστό (40 %) που προβλέπεται για ορισμένα μεμονωμένα μέτρα που αφορούν τον στόλο, διότι πρόκειται για μεμονωμένες επενδύσεις με περιορισμένη προστιθέμενη αξία. Στο πλαίσιο αυτό, η δημόσια στήριξη θα πρέπει να υποβοηθά τις ιδιωτικές επενδύσεις και να μην τις επισκιάζει.

- *Κατάργηση του σχεδίου δράσης για την παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας ως αυτόνομου εγγράφου, αλλά ενσωμάτωση των στόχων του στις απαιτήσεις προγραμματισμού.*

Η Επιτροπή πιστεύει ότι η λύση αυτή θα έχει τον ίδιο αντίκτυπο με το προτεινόμενο σχέδιο δράσης. Πράγματι, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανάγκες των σκαφών μικρής κλίμακας στην ανάλυση των πλεονεκτημάτων, των αδυναμιών, των ευκαιριών και των απειλών τους (SWOT) και στην περιγραφή των τύπων δράσεων που προβλέπονται για κάθε ειδικό στόχο. Αυτό θα διασφαλίσει ότι τα σκάφη μικρής κλίμακας υπόκεινται σε διαφορετική μεταχείριση, ανάλογα με την περίπτωση.

- *Υποχρέωση των κρατών μελών να λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές προκλήσεις στο οικείο εθνικό πρόγραμμα.*

Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτή η νέα απαίτηση που εισήγαγαν οι συννομοθέτες αποτελεί εύλογο συμβιβασμό, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη συγκεκριμένες γεωγραφικές προκλήσεις κατά την εκπόνηση των εθνικών προγραμμάτων, χωρίς να δημιουργείται διοικητικός φόρτος. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι τα κράτη μέλη θα

πρέπει να παραπέμπουν στις «αναλύσεις θαλάσσιων λεκανών»¹, οι οποίες αναδεικνύουν τις βασικές προκλήσεις σε επίπεδο θαλάσσιας λεκάνης και προτείνουν πιθανές λύσεις.

- *Εκτελεστικές πράξεις (αντί κατ' εξουσιοδότηση πράξεων στην πρόταση) για τον καθορισμό περιπτώσεων μη συμμόρφωσης με την κοινή αλιευτική πολιτική.*

Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτή η αλλαγή διαδικασίας δεν επηρεάζει το περιεχόμενο των εν λόγω πράξεων.

- *Οι συννομοθέτες δεν δέχθηκαν ότι θα μπορούσε να καθοριστεί σε ένα άρθρο ο στόχος του 30 % για το κλίμα και ένας ειδικός στόχος όσον αφορά τις δαπάνες για τη βιοποικιλότητα, όπως ζητήθηκε από την Επιτροπή ως συνέχεια της συμφωνίας για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.*

Ακόμη και αν δεν υπάρχουν δεσμευτικοί στόχοι δαπανών για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το ΕΤΘΑΥ πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ, στο πλαίσιο του συνολικού στόχου του 30 % για τις δαπάνες για το κλίμα, και των στόχων για τη βιοποικιλότητα, στο πλαίσιο του στόχου του 7,5 % έως 10 % που έχει τεθεί στο ΠΔΠ. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της διαδικασίας προγραμματισμού για το ΕΤΘΑΥ της περιόδου 2021-2027, για την επίτευξη των δύο αυτών στόχων.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή στηρίζει τα αποτελέσματα των διοργανικών διαπραγματεύσεων και μπορεί, επομένως, να δεχθεί τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση.

5. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Επιτροπή προέβη σε τρεις μονομερείς δηλώσεις και σε δύο κοινές δηλώσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται στο προσάρτημα.

¹ SWD(2020) 206 final.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ
Δηλώσεις της Επιτροπής

Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με τον στόχο των δαπανών για τη βιοποικιλότητα

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζουν την ανάγκη να προωθηθεί επείγοντως η δράση για την προστασία και τη διατήρηση των θαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας. Τα τρία θεσμικά όργανα συμφωνούν ότι, για την αντιμετώπιση της απώλειας βιοποικιλότητας, την προστασία και την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και/ή τη διατήρησή τους σε καλή κατάσταση, θα απαιτηθούν σημαντικές δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και ότι σημαντικό μέρος των δαπανών του ΕΤΘΑΥ θα πρέπει να επενδυθεί στη βιοποικιλότητα. Τα τρία θεσμικά όργανα συμφωνούν ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της διαδικασίας προγραμματισμού για το ΕΤΘΑΥ της περιόδου 2021-2027, για την επίτευξη του συνολικού επιπέδου φιλοδοξίας όσον αφορά τις δαπάνες για τη βιοποικιλότητα που επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 15.»

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την παρακολούθηση του στόχου των δαπανών για τη βιοποικιλότητα

«Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαδικασίας προγραμματισμού για το ΕΤΘΑΥ της περιόδου 2021-2027, θα ενθαρρύνει ενεργά τα κράτη μέλη να μεγιστοποιήσουν τη χρήση των μέτρων που περιλαμβάνονται στα προγράμματά τους, ειδικότερα δυνάμει του άρθρου 25 (προστασία της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων), ώστε να επιτύχουν το συνολικό επίπεδο φιλοδοξίας όσον αφορά τις ετήσιες δαπάνες στο πλαίσιο του ΠΔΠ για την αντιμετώπιση της απώλειας βιοποικιλότητας, την προστασία και την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και τη διατήρηση των οικοσυστημάτων σε καλή κατάσταση, ως εξής: 7,5 % των ετήσιων δαπανών στο πλαίσιο του ΠΔΠ για τους στόχους βιοποικιλότητας το 2024 και 10 % των ετήσιων δαπανών στο πλαίσιο του ΠΔΠ για τους στόχους βιοποικιλότητας το 2026 και το 2027.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί τακτικά το επίπεδο των εν λόγω δαπανών βάσει των συνολικών επιλέξιμων δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι στη διαχειριστική αρχή και των στοιχείων που υποβάλλει το κράτος μέλος. Όταν από την παρακολούθηση προκύπτει ανεπαρκής πρόοδος προς την επίτευξη του συνολικού επιπέδου φιλοδοξίας, η Επιτροπή θα συνεργάζεται ενεργά με τα κράτη μέλη κατά την ετήσια συνεδρίαση επανεξέτασης με σκοπό τη λήψη διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης τροποποίησης του προγράμματος.»

Δήλωση της Επιτροπής και του Συμβουλίου σχετικά με τη δέσμευσή τους να προσπαθήσουν να αποφύγουν τη διακοπή αλιευτικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο συμφωνιών σύμπραξης βιώσιμης αλιείας

«Το Συμβούλιο και η Επιτροπή παραμένουν προσηλωμένοι στην προσπάθεια να αποφευχθεί η διακοπή αλιευτικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο συμφωνιών σύμπραξης βιώσιμης αλιείας, επιδιώκοντας την έγκαιρη ανανέωση των συμφωνιών σύμπραξης βιώσιμης αλιείας και των πρωτοκόλλων εφαρμογής τους.»

Δήλωση της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την ανανέωση των στόλων στις εξόχως απόκεντρες περιοχές

«Η Επιτροπή σημειώνει τις δυσκολίες που προέκυπταν μέχρι σήμερα όσον αφορά τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων για την ανανέωση των στόλων στις εξόχως απόκεντρες περιοχές. Με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη των εν λόγω περιοχών, η Επιτροπή θα προσπαθήσει να βοηθήσει τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τη συλλογή των επιστημονικών δεδομένων που είναι αναγκαία για τη συμμόρφωση με τον όρο επιλεξιμότητας που ορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στις εξόχως απόκεντρες περιοχές.»

Δήλωση της Επιτροπής σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων εργαλείων ελέγχου και τη χρήση νέων τεχνολογιών παρακολούθησης

«Η Επιτροπή έχει αποδεχθεί την επιλεξιμότητα επενδύσεων επί του σκάφους που σχετίζονται με τον έλεγχο της αλιείας και την επιβολή της νομοθεσίας, είτε είναι υποχρεωτικές είτε όχι, και για όλα τα αλιευτικά σκάφη της Ένωσης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι επενδύσεις αυτές θα δώσουν στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν πλήρως τους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς πόρους του ΕΤΘΑΥ για τον έλεγχο και την επιβολή της νομοθεσίας, να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον κανονισμό ελέγχου και άλλους κανόνες της κοινής αλιευτικής πολιτικής και να βελτιώσουν ουσιαστικά την νοοτροπία συμμόρφωσης στον τομέα της αλιείας.

Επίσης, η Επιτροπή αναμένει ότι —στο πλαίσιο της εν εξελίξει επανεξέτασης του κανονισμού ελέγχου— το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα στηρίζουν τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων εργαλείων ελέγχου και τη χρήση νέων τεχνολογιών που προτείνει η Επιτροπή. Αυτό σημαίνει ειδικότερα την εισαγωγή έξυπνων λύσεων για την παρακολούθηση και την αναφορά αλιευμάτων από σκάφη μικρής κλίμακας, την εγκατάσταση συστημάτων για τη συνεχή παρακολούθηση της ισχύος του κινητήρα, τη μετάβαση σε πλήρως ψηφιοποιημένα συστήματα ιχνηλασιμότητας που καλύπτουν όλα τα αλιευτικά προϊόντα (νωπά, κατεψυγμένα και μεταποιημένα) και την καθιέρωση υποχρεωτικών ηλεκτρονικών συστημάτων παρακολούθησης εξ αποστάσεως επί των αλιευτικών σκαφών, με βάση την εκτίμηση κινδύνων, ως το μόνο αποτελεσματικό μέσο για τον έλεγχο της εφαρμογής της υποχρέωσης εκφόρτωσης, καθώς και των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων και των απορρίψεων ευαίσθητων ειδών.»